

30.1.2015

СЪОБЩЕНИЕ ЗА ЧЛЕНОВЕТЕ НА ЕП

Относно: Петиция № 1768/2013, внесена от Риа Мартакис, с гръцко гражданство, относно законността на банковите заеми в швейцарски франкове в Гърция

1. Резюме на петицията

Вносителката на петицията пита дали е законно банковите заеми в Гърция да се предлагат в швейцарски франкове, особено предвид факта, че въпросната банка не разполага с обучен персонал, който да дава сведения на потенциалните кредитополучатели относно този специфичен инвестиционен продукт. Тя иска също така насоки как да се предпази от мерките, предприети от банката, тъй като стойността на въпросния заем е прекалено висока заради постоянните промени в обменния курс между еврото и швейцарския франк, и в момента тя изпитва финансови затруднения.

2. Допустимост

Обявена за допустима на 23 юни 2014 г. Комисията е приканена да предостави сведения (член 216, параграф 6 от правилника).

3. Отговор от Комисията, получен на 30 януари 2015 г.

Забележки на Комисията

През периода 2007 – 2008 г. на равнището на ЕС не съществува законодателна рамка относно ипотечните кредити. На 1 май 2001 г. обаче Комисията публикува препоръка относно предоставянето на предоговорна информация на потребителите от заемодателите, които предлагат жилищни кредити. Насоките, включени в препоръката, са приети под формата на Доброволен кодекс на поведение между предлагачите

ипотечни кредити и групите на потребителите. Този кодекс не се отнася конкретно до кредитите в чуждестранна валута и няма обвързващ характер за заемодателите. Въз основа на предоставената ѝ информация Комисията не може да направи заключение колко строго е бил спазван Доброволният кодекс от отделните институции през периода 2007 – 2008 г. Според нас още от самото начало финансовите институции в Гърция са приели Доброволния кодекс в значителна степен. Предполагаемата непредпазливост от страна на гръцките банки да информират правилно клиентите си за потенциалните рискове, свързани с чуждестранната валута, следователно трябва бъде оценена от гледна точка на гръцкото национално законодателство по това време.

През март 2011 г. Комисията предложи Директива за ипотечните кредити, която е приета на 4 февруари 2014 г. Държавите членки ще трябва да транспонират Директива 2014/17/ЕС в националните си законодателства най-късно до 21 март 2016 г. Директивата представя мерки, обхващащи няколко сектора, които се прилагат към всички видове ипотечни кредити, като например високи изисквания относно възнагражденията, с цел да се ограничи поемането на прекомерен риск, изисквания за познанията и компетенциите на персонала и разкриване на съответната информация на потребителите преди сключването на договора за кредит (Европейски стандартизиран информационен формуляр)¹. Документът съдържа също специфични разпоредби относно променливия лихвен процент, както и по отношение на кредитите в чуждестранна валута. Съгласно член 23, когато даден договор за кредит се отнася до кредит в чуждестранна валута, от държавите членки се изисква да създадат подходяща рамка, която дава право на потребителя при определени условия да смени валутата на кредита с алтернативна валута, или предлага други механизми, които да ограничат валутния риск, на който потребителят е изложен. Другите разпоредби могат например да се отнасят до максималните размери или да съдържат предупреждения, в случай че са достатъчни за ограничаване на риска от валутния курс. По причини, свързани с правната сигурност, и както е посочено в член 43, разпоредбите на Директивата за ипотечните кредити обаче няма да се прилагат за договори за кредит, сключени преди 21 март 2016 г.

На 21 септември 2011 г. Европейският съвет за системен риск (ЕССР) отправя препоръка² към всички компетентни национални органи за справяне с всички системни рискове, произтичащи от прекомерното предоставяне на кредити в чуждестранна валута. Въз основа на получената информация в последващия си доклад³ ЕССР определя Гърция като „напълно съответстваща за препоръките“.

Що се отнася до Директива 2005/29/ЕО, нейните разпоредби всъщност изискват от търговците да предоставят по ясен, разбираем и своевременен начин съществена информация, от която се нуждаят потребителите, за да вземат информирано решение за

¹ Преддоговорният формуляр ЕСИС (Европейски стандартизиран информационен формуляр) заменя Европейския кодекс на поведение за кредити, които попадат в обхвата му.

² <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:342:0001:0047:BG:PDF>

³ http://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/recommendations/2013/ESRB_2013_2.en.pdf?e48c0195897f850f84879712ce2f2cf7 Оценката на Гърция е, че за нея напълно съответстват 2 от общо 7 препоръки. Що се отнася до останалите 5 препоръки, компетентният национален орган предостави достатъчно обяснения, за да обоснове липсата на действия. Данните за последващия доклад са предоставени от компетентните национални органи, но са анализирани от междудържавна работна група на базата на еднакви критерии.

купуване, като например основните характеристики на предлагания продукт или услуга, включително очакваните рискове и резултати от използването им.

В Съобщението на Комисията относно прилагането на Директива 2005/29/ЕО¹ и в придружаващият го доклад², приет на 14 март 2013 г., се посочват основните области, в които следва да бъде засилено прилагането на директивата, включително в сектора на финансовите услуги. Приоритетите за действие включват по-нататъшното разработване на Насоките от 2009 г., разрастването и организирането на тематични работни срещи с национални правоприлагащи органи в области от ключово значение за потребителите.

Освен това Комисията неотдавна започна кампания за повишаване на осведомеността с цел повишаване на цялостните знания както за правата на потребителите, така и за възможностите за правоприлагане в различни области. Тя ще обхване няколко държави членки, включително Гърция.

Заклучения

Европейската комисия няма изпълнителни правомощия във връзка с икономическите оператори, които може да са нарушили правото на ЕС в областта на защитата на потребителите, и тя не може да дава оценка на отделни случаи между потребители и конкретни търговци, което често изисква оценката на факти.

Поради това вносителката на петицията се приканва да представи случая си на вниманието на компетентния гръцки орган, Министерството на развитието и конкурентоспособността, чиито данни за контакт са следните:

Министерство на развитието и конкурентоспособността
Дирекция за политика за потребителите и защита
Kaniggos Sq.
GR-10181 Athens
Тел. +30 210 3801507
Факс: +30 210 3841832
Електронна поща info@efpolis.gr
www.efpolis.gr

За да получи подходяща правна консултация относно действията, които може да предприеме с цел запазване на индивидуалните си права, вносителката на петицията може да се свърже с асоциация на потребителите. Списъкът с националните асоциации на потребителите в Гърция може да бъде намерен на следната връзка след щракване върху съответната държава:

http://ec.europa.eu/consumers/empowerment/cons_networks_en.htm

¹ „Постигане на висока степен на защита на потребителите –изграждане на доверие във вътрешния пазар“, COM(2013) 138 final

² COM(2013) 139 final.